

دوشنبه 29 آبان 1 ربيع الاول 1439-20 نوامبر 2017

قتل واعظ شهیر "سیدجمال الدین واعظ اصفهانی" از رجال مشروطه (1287 ش)

قتل واعظ شهیر "سیدجمال الدین واعظ اصفهانی" از رجال مشروطه (1287 ش)

سیدجمال الدین واعظ همدانی معروف به سیدجمال اصفهانی در حدود سال 1242 ش (1279 ق) در همدان به دنیا آمد. در بیست سالگی برای تحصیل رهسپار اصفهان شد ولی پس از مدتی که در خود علاقه به منبر و وعظ یافت به این مسیر گام نهاد و به سرعت ترقی نمود. سید جمال سالیانی در اصفهان حضور داشت و سپس ساکن تهران گردید. وی در جریان نهضت مشروطه از اطرافیان سیدعبدالله بهبهانی و سیدمحمد طباطبایی به شمار می‌رفت و در انتقاد از دستگاه جور و ستم و ریزی و هائی حاکمان، داد سخن می‌کرد. سیدجمال، یکی از رهبران مشروطه ایران محسوب می‌شود که نزدیک به بیست سال، در شهرهای اصفهان، مشهد، شیراز و تهران وعظ می‌نمود و در روشنگری مردم می‌کوشید. به این دلیل محمدعلی شاه دستور بازداشت او را صادر کرد. وی پس از به توپ بستن مجلس قصد عزیمت به عتبات عالیات داشت که در راه شناسایی و دستگیر شد و پس از چند ماه زندان رفتن، در بیست و نهم آبان 1287 ش برابر با 25 شوال 1326 ق در 45 سالگی در زندان بروجرد به قتل رسید. سید در فن خطابه بسیار توانا و حاذق بود به طوری که او را از نظر فصاحت و نفوذ کلام و قدرت بیان، یکی از بزرگترین خطباء مشروطه ایران دانسته‌اند. موعظه او، سیاسی و ساده و همه فهم بود و از بیان مطالب خود ابایی نداشت. مقبره وی در کنار شهر بروجرد واقع است و مردم به زیارت آن می‌روند. سیدمحمدعلی جمالزاده، نویسنده شهیر معاصر ایرانی مقیم اروپا، فرزند ارشد اوست.

" " " (1314)

حسن پیرنیا در سال 1251 ش در تهران به دنیا آمد. وی پس از آنکه تحصیلات خود را در فرانسه و روسیه به اتمام رساند، در سفر اول مظفرالدین شاه به اروپا، مترجم روسی شاه بود. وی در سال 1281 ش به سمت وزیر مختار ایران در روسیه منصوب شد و در هنگام مشروطیت، مامور تدوین نظامنامه مجلس گردید. پیرنیا پس از قتل اتابک اعظم، در کابینه مشیرالسلطنه به وزارت عدلیه رسید و پس از مدتی لقب مشیرالدوله گرفت. پس از فتح تهران و تشکیل دولت جدید، وی به وزارت عدلیه دست یافت و از آن به بعد در کابینه و هائی متوالی، وزارتات متعدد گرفت. پیرنیا در 1293 به نخست و ریزی رسید و اتفاقاتی نظیر قیام شیخ محمد خیابانی و غائله آذربایجان، آغاز نهضت جنگل و آغاز گردنکشی و هائی رضاخان پهلوی برای به دست و گیری قدرت، از جمله رویدادهای نوبت و هائی دیگر نخست و ریزی اوست. حسن پیرنیا علاوه بر اینکه در ادوار دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم نماینده مردم تهران در مجلس شورای ملی بود، همچنین چهار مرتبه نخست وزیر و بیست و چهار بار وزیر بوده است. وی در ده سال آخر عمر خود، غالباً به کارهای فرهنگی و علمی اشتغال داشت و آثاری همچون ایران باستان، نگاشت. مشیرالدوله در زمینه امور قضایی کشور پس از مشروطه نقش مهمی داشت و بیشتر قوانینی که پس از مشروطه ملاک کار قرار گرفت توسط او تهیه شد. همچنین وی سازمان دادگستری را پی و ریزی کرد و علاوه بر تشکیل دیوان کشور و دادسراها، قانون محاکمات حقوقی و جزایی را به تصویب رساند. مشیرالدوله سرانجام در 29 آبان 1314 در 63 سالگی درگذشت.

" " " (1334)

کنفرانس کشورهای عضو پیمان بغداد با شرکت نخست و ریزیان ایران، ترکیه، عراق، پاکستان و انگلستان و با حضور وزیر امور خارجه آمریکا در بغداد به ریاست یوری سعید، نخست و ریزی عراق برگزار شد. در این کنفرانس، پیمان سنتو منعقد شد که این پیمان در اصل به منظور جلوگیری از نشر کمونیسم به کشورهای مجاور شوروی بود. چند روز قبل از این که حسین علاء نخست وزیر ایران برای شرکت در نخستین اجلاس پیمان بغداد عازم عراق شود، مورد سوء قصد یکی از اعضای سازمان فدائیان اسلام با نام مظفر ذوالقدر قرار گرفته و از ناحیه سر مجروح شده بود. اما به رغم این سوء قصد، علاء مسافرت خود را انجام داد و در کنفرانس بغداد شرکت نمود. این سوء قصد، نارضایتی افکار عمومی ایران را از شرکت در این دسته بندی نظامی به نفع غرب، نشان می‌داد. سرانجام پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ایران از عضویت این پیمان استعاری خارج شد و سنتو عملاً منحل گردید.

نام بسیج یادآور خاطره عزیزترین نهاد و بزرگترین میدان تاریخ ما است. نهادی که به تعبیر امام راحل تشکیل آن و الطاف جلیه خداوند تعالی بود. و؛ و؛ شجره طیبه و درخت تناور و پیریمی است که شکوفه های آن بوی بهار وصل و طراوت یقین و حدیث عشق می دهد. بسیج مدرسه عشق و مکتب شهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش بر گلدسته های رفیع آن، اذان رشادت و شهادت سر داده اند. بسیج میقات پا برهنگان و معراج اندیشه پاک اسلامی است که تربیت یافتگیان آن نام و نشان در گمنامی و بی نشانی گرفته اند. بسیج لشکر مخلص خدا است که دفتر تشکیل آن را همه مجاهدان، از اولین تا آخرین امضا نمودند. و؛ (216)

پس از مرگ بلاش چهارم معروف به اشک بیست و هفتم، دو پسر او به نام و هائی بلاش پنجم و اردوان پنجم مدعی سلطنت شدند. این دو برادر مدت و هائی با یک و؛ دیگر در جنگ و ستیز بودند تا این و؛ که اردوان پنجم در 20 نوامبر 216م با عنوان اشک بیست و نهم بر تخت سلطنت تکیه زد. در این زمان امپراتور روم برای تسخیر ایران به فکر حیل و؛ ای افتاد و پس از ارسال هدایای بسیار به دربار اشک بیست و نهم، دختر شاه را خواستگاری کرد. این امر سرانجام محقق شد و امپراتور برای بردن همسرش به همه راهی سپاهی گران عازم ایران گردید. اما همین که اردوان با سردارانش برای استقبال به اردوی او رفتند، رومیان مسلحی که در کمین بودند به اشاره امپراتور به ایرانیان حمله کردند و آنان را تار و مار نمودند. از آن پس رومیان جنایات بی و؛ شماری در ایران مرتکب شدند و تمام آبادی و هائی مسیر را غارت نمودند. با این حال، اردوان پنجم از مهلکه جان سالم به در برد و امپراتور روم، خود به دست اطرافیان به قتل رسید. اردوان از این فرصت استفاده کرد و پس از وارد آوردن شکستی سخت بر رومیان، مبلغ گزافی به عنوان غرامت از آنان دریافت نمود. در این سال و؛ ها، علی رغم تلاش فراوان اردوان برای نجات سلسله اشکانی، بر اثر مشکلات عدیده و؛ ای که بر کشور حاکم بود، روزنه امیدی برای بقای امپراتوری اشکانیان نماند. هم و؛ چنین بر اثر انحطاط و ضعفی که در دولت مرکزی اشکانی پدید آمده بود، اردشیر بابکان، یکی از امیران دست نشاندۀ پارس که قدرتی به هم رسانیده بود، بر اردوان شورید و حکومت 476 ساله اشکانیان را در سال 224م سرنگون کرد.